podbrdské muzeum

Výroční zpráva 2014

Podbrdské muzeum s památníkem České mše vánoční, galerií a expozicí historických automobilů

Rožmitál pod Třemšínem, Palackého 10, 262 42

Tel: 311 249 262
pm@podbrdskemuzeum.cz
www.podbrdskemuzeum.cz

Obsah

1) Muzejní činnost 1
- expozice muzea 1
- výstavy a kulturní akce 2
- výchovně vzdělávací činnost 19
- publikační činnost 20
- účast na seminářích 20
- studium 20
- propagace a prezentace 20
- nové zboží a propagační materiály 21

2) Sbírkotvorná činnost 21
- evidence sbírek 21
- významné akvizice 22
- zápůjčky 23

3) Spolupráce s jinými institucemi, konzultace a poradenská činnost 23

4) Návštěvnost 24

1) Muzejní činnost

Podbrdské muzeum vzniklo v roce 2010 jako organizační složka města a plní svou funkci ve smyslu zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů. Zřizovatelem Podbrdského muzea je Město Rožmitál pod Třemšínem, jeho statutárním zástupcem starosta města Ing. Josef Vondrášek.
Rozsáhlý muzejní komplex má několik samostatných částí. Hlavní expozice se nachází v tříp atrové budově bývalého Podbranského mlýna, navazující na tovární halu, ve které je galerie s ochozem. Velkoryse pojatý výstavní prostor slouží nejen k realizaci výstav, ale i k pořádání koncertů, divadel, jarmarků. Jedno křídlo budovy je věnováno expozici historických automobilů. Součást muzea tvoří také tzv. stodola, která dokumentuje řemeslnou zručnost obyvatel Podbrdska.

- expozice muzea

EXPOZICE PÁNŮ Z ROŽMITÁLA v přízemí budovy bývalého Podbranského mlýna nabízí exkurzi do doby, kdy město a okolí osídlili členové rodu Buziců, pozdější páni z Rožmitála. Prostor, stylizovaný do období vrcholného středověku, seznámí návštěvníky s nejvýznamnějšími osobnostmi rodu. Patří sem Jaroslav Lev z Rožmitála, který podnikl v letech 1465 - 1467 ve službách svého švagra, českého krále Jiřího z Poděbrad, diplomatickou cestu „ Z Čech až na konec světa", dále pak jeho sestra Johana z Rožmitála, druhá manželka krále Jiřího z Poděbrad, jež byla v letech 1458 - 1471 českou královnou. Třetím slavným je Jaroslavův syn Zdeněk Lev z Rožmitála (okolo roku 1460 - 1535), nejvyšší sudí a od roku 1507 nejvyšší pražský purkrabí. Expozici doplňují dva filmy: „Kořeny a sídla rodu pánů z Rožmitála" a „Cesta z Čech až na konec světa".

První patro s expozicí **JAK SE ŽILO NA PODBRDSKU** je příběhem krajiny a člověka. Člověka, který se zde usadil, našel tu svůj domov a díky přírodě i obživu. Návštěvník se seznámí s brdskou přírodou, typickými řemesly, životem zdejších obyvatel a nahlédne do venkovské světnice i do městské domácnosti na počátku minulého století. Galerie osobností prezentuje všechny významné osoby, které se v Rožmitále narodily nebo zde část života pobývaly. Velké pozornosti se těší slaměná katedrála sv. Víta i rozsáhlá sbírka vyřezávaných erbů českých měst a šlechtických rodů, jež jsou dílem místních lidových umělců. Expozici, v sekci přírody interaktivní, doplňuje film a projekce nejstarších fotografií města. Více informací nalezne návštěvník v dotykovém počítači.

PAMÁTNÍK JAKUBA JANA RYBY A ČESKÉ MŠE VÁNOČNÍ ve 2. patře nabízí zatím jedinou expozici v ČR, která shrnuje veškeré poznatky o tomto výjimečném skladateli a učiteli. Hlavním cílem je představit komplexně Rybovu osobnost a všechny obory jeho činnosti. Expozice je členěna podle jednotlivých etap Rybova života, ale nechybí tu ani kontext s dějinami Evropy. Texty provázejí úryvky z vlastního životopisu J. J. Ryby, dokumenty nebo jejich faksimile a historické nástroje. Velkoryse pojatý životopis zahrnuje období od předků až po žijící potomky. Expozici doplňují filmy „Rybova doba", „Život J. J. Ryby" a „Dílo J. J. Ryby". K dispozici je dotykový počítač s mnoha informacemi a možností poslechu Rybovy hudby.

EXPOZICE HISTORICKÝCH AUTOMOBILŮ nabízí nejucelenější sbírku vozů Aero, které jsou legendou české automobilové historie. Kolekce 32 vozů představuje všechny typy značky Aero, od modelu Aero 500, vyrobeného v roce 1929, až po poslední poválečný model Aero Minor z roku 1948. Ve sbírce jsou zastoupeny i tři exempláře s karoserií od slavné firmy Sodomka.

DĚTSKÉ HŘIŠTĚ, situované na břeh rybníka Kuchynky poskytne odpočinek všem věkovým kategoriím. Nevšedním lákadlem je zděný vyhlídkový maják a krytý altán (venkovní učebna).

MUZEUM HASIČSTVA Novou stálou expozicí Podbrdského muzea je od června 2012 muzeum

hasičstva. Nachází se asi 100 m od muzejního komplexu, v budově bývalé městské galerie Pod zámkem. Neokázalý, ale expresivně modelovaný prostor s motivem ohně prostupujícího staré stavení využívá stávající dispozice původní chalupy. Výběr exponátů z rozsáhlé sbírky Františka Poláka seznámí návštěvníka s hasičkou historií i současností.

VEŘTAT / CVOČKAŘSKÁ DÍLNA/
Cvočkařká dílna, kde si návštěvníci mohou vyzkoušet práci cvočkáře je oblíbeným místem našeho muzea. Výrobu cvočků předvádí při různých akcích muzea Mgr. Rudolf Šimek a pan Václav Vyskočil. Veřtat se stal také součástí nového výchovného programu pro školy Tradiční podbrdská řemesla.

- výstavy

Leden	Hravé Vánoce
Březen	Od jara do zimy výstava prací žáků Speciální základní školy Rožmitál
Duben	Člověk Výstava prací žáků výtvarného oboru ZUŠ Rožmitál
Květen	Výstava prací žáků ZŠ Rožmitál Rožmitálská škola základ života Výstava k 50. výročí otevření nové Základní devítileté školy v Rožmitále Historie školství v Rožmitále
Červen	Mezi břehy Zuzana Hutňanová, kresba, malba, keramika
Červenec	Krajiny brdské a šumavské Stanislav Kadlec, Petr Sůsa, malby a kresby
Srpen	Vzpomínky v obrázcích Miroslav Hásek
Září	13. salon výtvarné fotografie Krajiny a samet Pavel Šafránek, Miloš Koutecký
Říjen	Svět mladýma očima Fotografie Daniela Glasová
Listopad	Kubánské dřevořezby Roberto Barbán Diaz
Prosinec	Drátované Vánoce
Červenec – říjen	Jak se žije s handicapem – interaktivní výstava

- kulturní akce

12. 4.	Tradiční velikonoční jarmark
3. 5.	Podbrdskem na kole
Březen – prosinec	Pifle, šerky, švejdy workshop k 1. sv. válce
31. 5.	Kovej, kovej, kováříčku…. aneb práce i zábava Muzejní noc
21. 6.	Den s českou královnou, tradiční historická slavnost
27. 9.	Setkání rožmitálských hokejistů všech generací
6. 11.	Křest knihy Jindřicha Jiráska R. R. Hofmeister, Nezasloužený osud průkopníka literární fantastiky
29. 11.	Jarmark lidových řemesel Zpívání u betléma, zvonkový průvod
3. 12 – 6. 12.	Třetí rožmitálská kramárna

Výstava prací žáků Speciální základní školy

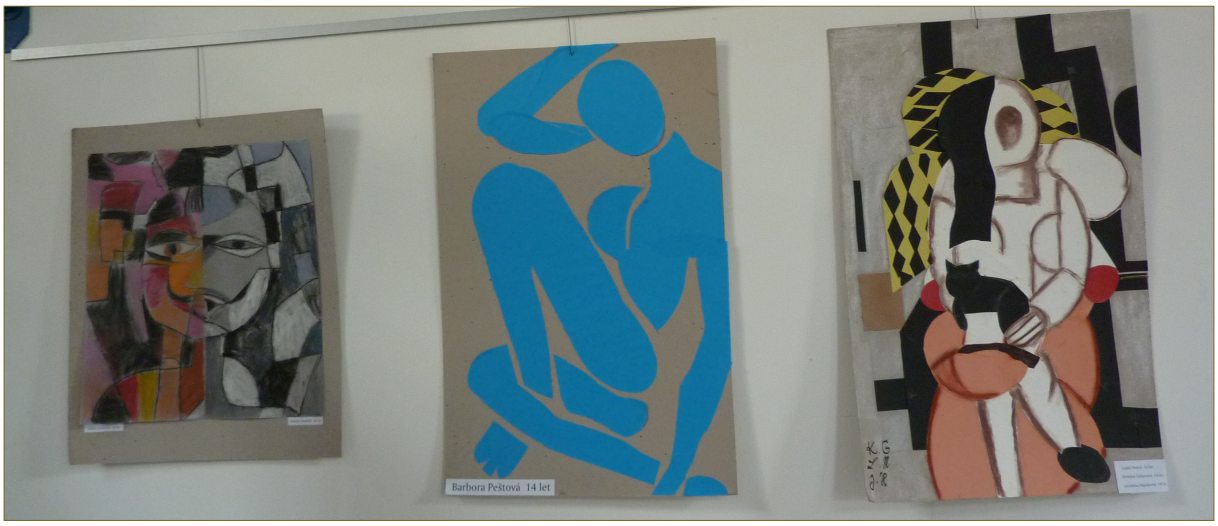

Výstava prací žáků výtvarného oboru ZUŠ J. J. Ryby

Rožmitálská škola základ života

Zuzana Hutňanová, Mezi břehy

Miroslav Hásek, Vzpomínky v obrázcích

Miroslav Hásek, Vzpomínky v obrázcích

Salon výtvarné fotografie

Pavel Šafránek, Miloš Koutecký, Krajiny a samet

Drátované Vánoce

TOMÁŠ BOZKOPAL

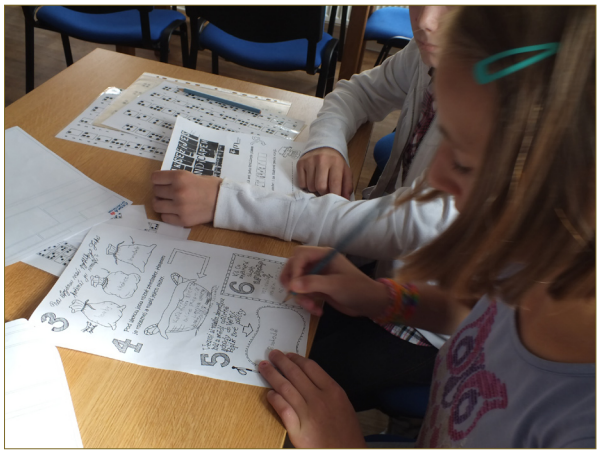

PUTOVÁNÍ ZA BRDSKÝM CVOČKEM
PODBRDSKÉ MUZEUM

Cvočkařská

Cvočkařská ulice

Muzejní noc

Muzejní noc

Historická slavnost Den s českou královnou

Křest knihy Jindřicha Jiráska R. R. Hofmeister

Jarmark lidových řemesel

Zpívání u betléma

- výchovně vzdělávací činnost

Výchovně vzdělávací činnost zaměřená především na školy a rodiny s dětmi se postupně stává téměř nejdůležitější činností našeho muzea. V roce 2014 jsme opět rozšířili naši nabídku výchovně vzdělávacích programů. Program s názvem Pifle, šerky, švejdy byl koncipován jako workshop k 1. světové válce a byl určen pro žáky 2. stupně základních škol a pro žáky středních škol. S obrovským zájmem a úspěchem se setkala interaktivní výstava Jak se žije s handicapem, aneb poznat znamená porozumět. Interaktivní projekt přiblížil zdravým návštěvníkům svět postižených. Seznámil je s tím, jak vnímají své okolí, upozornil na rozdílné možnosti handicapovaných – nevidomých, neslyšících nebo lidí se ztrátou či omezením hybnosti. Děti si na vlastní kůži vyzkoušely projet na invalidním vozíčku připravenou dráhu (silniční retardér, otevření dveří, výjezd po kolejnicích, sjezd po plošině), se slepeckou holí a speciálně upravenými brýlemi se prošly výstavou, vyzkoušely domluvit se pouze pomocí znakové řeči, psát na Pichtově psacím stroji, číst Braillovo písmo a mnoho dalšího. Výstava dětem ukázala, že handicapovaní jsou stejní jako zdraví, a že víc než soucit a lítost si zaslouží náš obdiv za vše, co musí zvládnout v běžném životě i přes nepřízeň osudu. Školami velmi vyhledávaným se stal workshop Tradiční podbrdská řemesla, ve kterém se žáci seznámí s prací kováře, cvočkaře, truhláře, s výrobou dřevěného uhlí v milířích, s denním životem cvočkáře: vyzkouší si vážení cvočků, zatloukání hřebíků, použití různých druhů cvočků, přepravu výrobků trakařem, prakticky si vyzkouší i práci ve veřtatu (šlapání měchu, sekání drátu, pokusí se o výrobu cvočku) atd.

- publikační činnost

• Vodní mlýny na Zbirožsku I, Petr Rožmberský pro Sborník Muzea Dr. Bohuslava Horáka v Rokycanech, 26/201, s. 1 - 15.
Recenze Rudolf Šimek

• Rudolf Šimek, článek Stoupy, štoky a jejich nejnovější nálezy v terénu, in: Sborník ze semináře Vesnické technické objekty 2013, ed. Jiří Chmelenský, Vysoké Mýto 2014.

• Rudolf Šimek Projekt vodní mlýny / pro Archeologia Technica 25/2014, s. 72 - 73.

- účast na seminářích a konferencích

• Jaro 2014 - Přednáškový cyklus Lidová architektura – Vývoj konstrukcí historických staveb, fakulta architektury, přednášející Ing. arch. Jan Pešta, ČVUT, zúčastnil se Rudolf Šimek
• Veletrh Památky – řemesla, konstrukce, využití ochrana, Praha, 23. 10. 2014. Zúčastnil se Rudolf Šimek
• Rudolf Šimek, přednáška Mlýn jako krajinotvorný prvek v barokní krajině, SOkA Příbram, 27. 3. 2014
• Rožmitál a Podbrdské muzeum se v roce 2014 staly součástí celostátních oslav 550. výročí mírového projektu Jiřího z Poděbrad 1454 - 1465, které byly zahájeny 20. 11. 2013 v Senátu Parlamentu ČR celostátním seminářem učitelů dějepisu a zakončeny 14. 11. 2014 v Poděbradech. Město Rožmitál p. Tř. jako bývalé sídlo slavného rodu pánů Lvů z Rožmitála, z něhož pocházela druhá manželka krále Jiřího z Poděbrad Johana, se stalo místem pro uspořádání kolokvia Jiří z Poděbrad a jeho rodina. Kolokvium, jehož pořadatelem bylo Podbrdské muzeum, se konalo v pondělí 5. května 2014 v zasedací místnosti Městského úřadu Rožmitál p. Tř. Program kolokvia: Žena v 15. století přednášející Dr. Martina Veselá, Rodinné právo v době Jiřího z Poděbrad přednášející doc. Karel Schelle, Dcery Jiřího z Poděbrad přednášející Mgr. Bořivoj Marek, Johanka z Rožmitála a její rod přednášející Dr. Daniel Doležal, Biskup Jan Filipec – antropologický výzkum přednášející Dr. Andrej Shbat, Synové Jiřího z Poděbrad přednášející prof. Radek Fukala, Rokycany a jejich Mistr Jan přednášející Dr. Radka Křížková Červená, Cesty Lva z Rožmitálu přednášející Dr. Václav Liška, Vliv lanfrýdů na mírový projekt Jiřího z Poděbrad přednášející prof. Karolina Adamová, Dcera Jiřího z Poděbrad Sidonie česká přednášející Silvio Ziesemer.
• Rudolf Šimek, seminář Vodní mlýny V, aneb mimořádné stavby českého venkova. 13. – 15. 10. 2014, Vysoké Mýto, příspěvek: Torzo uměleckého složení v Dolením, Babákově mlýně; Projekt Vodnimlyny.cz - myšlenka, realizace, výsledky a spolu s Mgr. Lucií Galusovou příspěvek Podoba a vybavení pozdně středověkého mlýna v Čechách

- studium

• Získáním bakalářského titulu v oboru Cestovní ruch pro VOŠ zakončila studia na Vysoké škole obchodní, o.p.s. (studijní program Mezinárodní teritoriální studia) Iva Ryjáčková
• V červnu 2014 dokončil Školu muzejní propedeutiky Rudolf Šimek

- propagace a prezentace

Internetové stránky muzea www.podbrdskemuzeum.cz jsou průběžně aktualizovány a doplňovány. Muzeum se prezentuje na webových portálech Kudy z nudy, Kam po Česku, Kudy kam, Výletník, Město pro děti, Vše o cestování s dětmi, Malý dobrodruh, Krásné Česko, Kidsland, Cesty krajem, Turistika pampeliška, Vaše děti, Tixík, Výlety-Zábava, www.mypromter, Zpravodaj knihovny J. Drdy Příbram, www.pribramsko.eu, www.pribramsko.cz, www.ubytovani-cz.inf, www.nanavsteve.cz, www.czecot. O aktuálním dění v muzeu jsou pravidelně informováni

čtenáři Mladé fronty Dnes, Příbramského deníku, Periskopu, Třemšínských listů, Březnických listů, Jineckého zpravodaje, Milínského zpravodaje., Podbrdských novin, 5+2. Na propagaci aktuálních interaktivních výstav využíváme billboard u benzínové pumpy v Rožmitále, pravidelně využíváme služeb televize FONKA.

- nové zboží a propagační materiály

- 5 nových pohlednic
- přívěsek a magnetka s Fabiánem
- betlém dřevěný skládací
- mapa Brdy – Třemšínsko
- turistická vizitka Rožmitál, Podbrdské muzeum

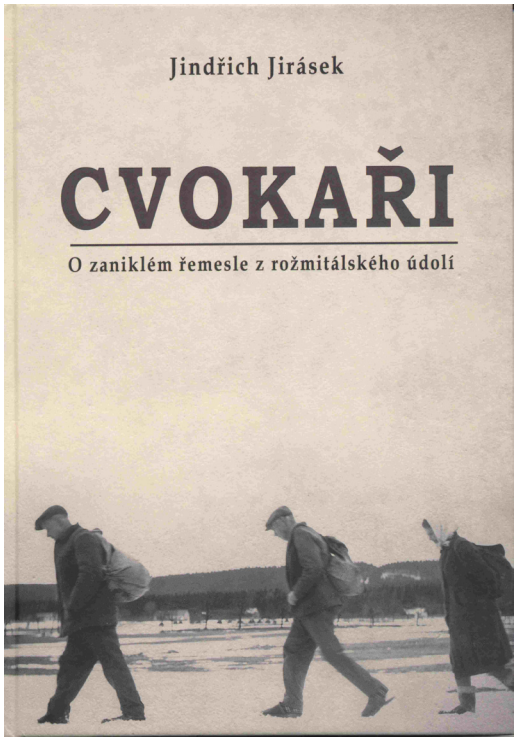

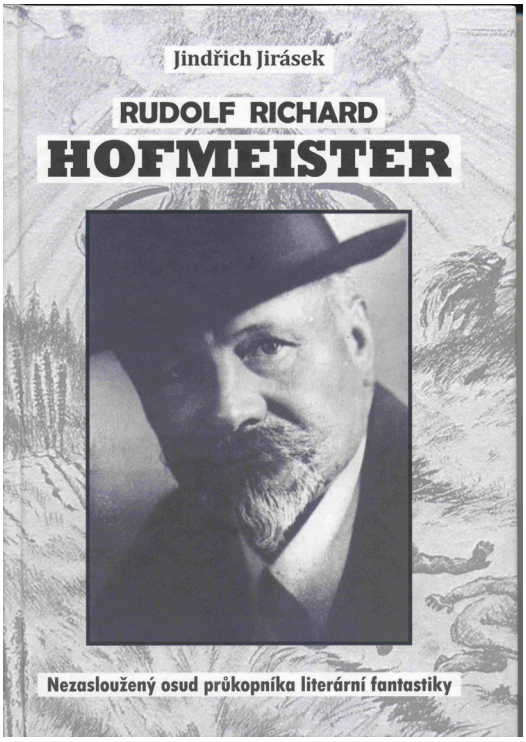

- kniha Jindřicjh Jirásek Cvokaři, O zaniklém řemesle z rožmitálského údolí
- kniha Jindřich Jirásek R. R. Hofmeister, Nezasloužený osud průkopníka literární fantastiky

2) Sbírkotvorná činnost

- evidence sbírek

Podbrdské muzeum tvoří své sbírky na základě zákona č. 122/2000 Sb. o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů, vyhlášky a předpisů Minis¬terstva kultury. Sbírkové předměty se evidují chronologicky v přírůstkové knize. Evidence je prozatím jednostupňová. Přírůstková kniha vede pro každý sbírkový předmět zápis obsahující přírůstkové číslo, datum zápisu, počet kusů, název (popis) sbírkového předmětu, lokalitu sběru nebo původu, způsob získání, jméno a adresu dárce, prodávajícího).

Počet evidenčních čísel přírůstků hlavní sbírky	38 (75 ks)
Počet přírůstkových čísel pracovního fondu	58
Celkový počet evidenčních čísel pracovního fondu	546
Celkový počet evidenčních čísel sbírkových předmětů k 31. 12. 2014	1986

- významné akvizice

Mezi nejzajímavější sbírkové předměty zapsané v roce 2014 patří Portrét Fr. Burdy od neznámého autora (F. Burda - knížecí arcibiskupský správce v Novém Rychnově (+1875), manžel Filipíny, dcery J. J. Ryby (1803 - 1865)
obraz Rožmitálského zámku od B. Trefného z roku 1939
obraz Rožmitálského zámku od malíře Hajera
litinové kříže zakoupené ze sbírky MUDr. Martina Šeráka pro expozici slévárny
2 litinové kříže a socha anděla ze hřbitova ve Starém Rožmitále
dva boky litinové lavičky zachráněné z kovošrotu v Březnici

- zápůjčky

M V roce 2014 si naše muzeum zapůjčilo 2 výstavy.
Výstavu Jak se žije s handicapem od Moravského zemského muzea v Brně. Výstava byla doplněna pomůckami od společnosti DEMKA. Příbram (organizace osob se zdravotním postižením)
Výstavu navštívilo od 5. 7. do 31. 10. 2014 1 189 návštěvníků.
Výstavu Drátované Vánoce spojenou s tvůrčími dílnami od Cechu
česko – moravských uměleckých dráteníků.
Od 23. 11. do 19. 12. shlédlo výstavu 364 návštěvníků.

3) Spolupráce s jinými institucemi, konzultace a poradenská činnost

Podbrdské muzeum spolupracuje s řadou odborníků, institucí i organizací. Účinnou pomoc mu poskytuje zejména Státní okresní archiv Příbram, Hornické muzeum Příbram, Muzeum dr. Bohuslava Horáka v Rokycanech Společnost J. J. Ryby Rožmitál pod Třemšínem; kulturní akce se pořádají ve spolupráci s Kulturním klubem, skupinou Rosenthal, Březnickým a rožmitálským divadelním spolkem, hudebním souborem Třemšínská kvítka, Základní školou a ZUŠ Rožmitál. Expozice a archiv jsou často využívány studenty k získání informací pro seminární a diplomové práce. Průběžně jsou poskytovány konzultace badatelům.

Badatelé

Ing. Ondřej Anton, Ph.D., Vysoké učení technické v Brně, Fakulta stavební, Ústav stavebního zkušebnictví, Veveří 95, 602 00 Brno – poskytnuty fotografie rožmitálské slévárny a struskových cihel

Jindřich Jirásek – podklady pro vznik knihy R. R. Hofmeister, Nezasloužený osud průkopníka literární fantastiky

Barbora Bláhová – Drobné sakrální památky na Rožmitálsku (podklady pro bakalářskou práci)

4) NÁVŠTĚVNOST

Za plné vstupné	1 931
Za snížené	3 838
Za rodinné	2 004
Muzeum hasičstva	61
Platících celkem	7 834
S volnou vstupenkou	296
Výstavy	1 099
Děti do 6 let	208
Neplatící celkem	1 603
NÁVŠTĚVNÍCI CELKEM	**9 437**
Interaktivní výstavy	
Jak se žije s handicapem	1 189
Drátované Vánoce	364
Návštěvníci kulturních akcí	3 485